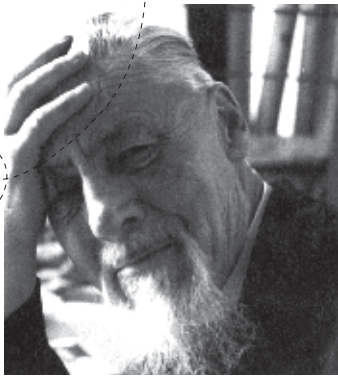

MEGA KVIZ

Slovenski arhitekt, oblikovalec, urbanist, profesor

Arhitekt v treh evropskih mestih: na Dunaju, v Pragi in v Ljubljani

JOŽE PLEČNIK (1872 - 1957) Sklop 1

1. Januarja 2007 smo se spominjali 135. obletnice rojstva in 50. obletnice smrti Jožeta Plečnika. Bil je arhitekt, oblikovalec, urbanist, profesor na ljubljanski šoli za arhitekturo, ... častni občan mesta Ljubljana. Za svoje delo je prejel številna pomembna mednarodna priznanja. Po količini, še bolj pa po kakovosti in raznolikosti ustvarjenega, se arhitekt Plečnik uvršča med pomembne ustvarjalce v svetovnem merilu in med velike, a tudi zadnje univerzalne umetnike (**obkroži pravilni odgovor**):

- 1 = P 18. stoletja.
- 3 = S 20. stoletja.
- 17 = Š 19. stoletja.

2. Jože Plečnik se je šolal v Gradcu in na Dunaju. Po študiju je dobil t.i. rimsko štipendijo, potoval po Italiji in osem mesecev živel v Rimu. Nato je ustvarjal v treh evropskih mestih: na Dunaju, v Pragi in v Ljubljani. Na **Dunaju** je ustvaril nekaj pomembnih stavb; med njimi je

hiša. V **Pragi** je zgradil cerkev na Vinohradih, nekdanjem delavskem praškem predmestju, in preuredil grad v predsedniško rezidenco T. G. Masaryka.

PLEČNIKOVA ZBIRKA
Karunova 4 in.6, 1000 Ljubljana
01/ 280 16 00, 280 16 02
e-mail: pz@aml.si

Pripravila ELIZABETA PETRUŠA ŠTRUKELJ,
muzejska svetovalka
Arhitekturni muzej Ljubljana, Plečnikova zbirka
e-mail: Elizabeta.P-Strukelj@aml.si

3. Plečnikove stvaritve v Ljubljani izpričujejo, da je gradil mesto za življenjski vrvež - Tromostovje, Tržnice; za uživanje v naravi - Šance na Ljubljanskem gradu, sprehajališče v Tivoliju; za cerkvene obrede - cerkev sv. Frančiška Asiškega v Šiški, sv. Mihaela na Barju; za pridobivanje znanja in učenje - Narodna in univerzitetna knjižnica; za šport in rekreacijo - stadion za Bežigradom; za glasbena, dramska in plesna kulturna doživetja - Križanke. Zgradil je tudi kraj spomina na umrle Navje in **prostor za večnost**, kjer je tudi pokopan - .

4. V svojem starostnem obdobju po 2. svetovni vojni se je po vsej Sloveniji ukvarjal z oblikovanjem spomenikov narodnoosvobodilne vojne, obnavljal je

(sv. Benedikta v Stranjah, Gospodovega vnebohoda v Bogojini), opremil krstilnice in kapele (krstilnico v Mengšu, kapelo božjega groba v Kamniku). »Pozidal je« Prešernovo gledališče v Kranju. Med najvidnejše naloge sodi tudi postavitve vrtnega paviljona na Brionih.

5. Jože Plečnik je na svojih potovanjih beležil utrinke v skicirne bloke. Ohranila se je tudi obsežna zbirka njegovih pisem domačim s študijskega potovanja po Italiji in bivanja v Rimu. **Potoval** je z različnimi prevoznimi sredstvi, zelo doživeto pa opisuje vožnjo z po beneški laguni.

6. Na kovancu za 0,10 € je upodobljena Plečnikova Katedrala svobode (Slovenski parlament), ki pa žal ni bila nikoli zgrajena. Na nekdanjem tolarskem bankovcu sta bila upodobljena lik Jožeta Plečnika in pročelje Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Se še spomnite, na katerem **bankovcu** je bilo to?

- Obkroži pravilni odgovor.
- 24 = T za 500 tolarjev
- 18 = U za 1.000 tolarjev
- 4 = V za 100 tolarjev

7. V Ljubljani je za trnovsko cerkvijo hiša, v kateri je živel arhitekt Plečnik. Posedstvo sestavlja kompleks treh hiš in obsežen vrt. Plečnik je stari hiši z vrtno strani dodal valjasti prizidek, kasneje pa še zimsko vrtova na severni in južni strani hiše. Danes je v hiši

Plečnikova zbirka
(del Arhitekturnega muzeja Ljubljana).

8. Na fasadi trnovske cerkve v Ljubljani pa sta - v spomin na Plečnikovo **prijateljstvo s pisateljem** Franom Saleškim - upodobljena njuna doprsna portreta.

Končno geslo 1. SKLOPA

Plečnik si je zamislil Ljubljano kot

z Akropolo na Ljubljanskem gradu.

Za Plečnikovo Ljubljano velja, da je bila grajena »po meri človeka«, grajena za nekoga, ki si vzame čas in prehodi mesto. Arhitekt je v svoje rešitve vtkal pomnike zgodovine, s katerimi nas opozarja, da naš svet ni od včeraj, pač pa ga sooblikujejo stoletja zgodovine.